

Ulu Öndərin ideyalarına sadıqlıq nümunəsi

bəst yaşaması, qanunun aliliyinin təmin edilməsi üçün ən yüksək tələblərə cavab verən normativ-hüquqi baza yaradılmışdır.

Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısındakı ən böyük xidmətlərindən biri də müstəqil respublikamızın ilk Konstitusiyasının yüksək demokratik meyarlar və ümumbəşəri prinsiplər əsasında hazırlanmasına və ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilməsinə təşəbbüsü və rəhbərliyi olmuşdur. Təsədüfi deyil ki, bu ali qanun xalq arasında "Heydər Əliyev Konstitusiyası" adlandırılır. 12 noyabr 1995-ci il tarixdə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası ölkənin gələcək inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirməklə bərabər, demokratik-hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun təməlini qoymuşdur. Ardınca ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və şəxsi nəzarəti ilə aparılan islahatların hüquqi bazasının yaradılması, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində mühüm sənədlər qəbul edildi, respublikamız müxtəlif beynəlxalq konvensiya və sazişlərə qoşuldu, qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətinin qarşılıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədilə silsilə tədbirlər həyata keçirildi. Bu tədbirlər sırasında Heydər Əliyevin 21 fevral 1996-cı il tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Hüquq İslahatları Komissiyasını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bu komissiya inkişaf etmiş dövlətlərin hüquq islahatları ilə bağlı təcrübəsindən bəhrələnərək xalqımızın dövlətçilik tarixində yaratdığı ənənələri qorumaqla xeyli mühüm işlər gördü. Yeni ictimai münasibətlərə uyğun Cinayət, Cinayət-Prosessual, Mülki, Mülki-Prosessual, Əmək, İnzibati Xətalər, Cəzaların İcrası və digər məəcəllələrin qəbulu isə respublikamızda bu sahədə atılan addımların əhəmiyyətini daha da artırdı.

Hər kəsə məlumdur ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi müdrik dövlətçilik siyasətinin nəticəsi olaraq bütün digər qurumlarla yanaşı, Azərbaycan Prokurorluğu da dövlət təsisatı kimi tamamilə yenidən qurulmuş, onun dövlətçiliyə və xalqa sədaqəti ilə seçilən peşəkar kadr korpusu formalaşdırılmış və prokurorluq orqanları dövlətin mühüm sütunlarından birinə çevrilmişdir. Bununla da Azərbaycan Respublikasında reallaşdırılan mütləqqi məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində milli prokurorluq orqanları da müasir məzmununda yeniləşdirilməklə cəmiyyətdə statusuna uyğun layiqli yerini tapmışdır. Ulu öndərin prokurorluq orqanlarının fəaliyyəti ilə bağlı qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirərək dediyi dəyərli kəlamları xatırlamaq yerinə düşərdi: "...Əsas məqsədimiz prokurorluğun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsi və dövlətçiliyə sadıq, qanunun aliliyinə hörmət edən, sağlam mənəviyyətə, geniş dünyagörüşünə, yüksək nəzəri biliklərə malik yeni nəsil prokurorluq əməkdaşlarının yetişdirilməsidir. Əminəm ki, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu bu məqsədə çatmaq üçün səylərini davam etdirəcək və qarşıda qoyulan vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcəkdir..."

Prokurorluq orqanlarında aparılan hərtərəfli islahatların əsası və onun hüquqi bazasının təməli ulu öndərimizin təşəbbüsü əsasında 12 noyabr 1995-ci il tarixdə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası ilə qoyulmuş və ali qanunda ilk dəfə olaraq cinayət mühakimə icraatında mühüm funksiyaları yerinə yetirməsi nəzərə alınmaqla ölkəmizin məhkəmə hakimiyyəti sistemində prokurorluğun layiqli yeri müəyyənləşdirilmiş, onun statusu, təşkil və fəaliyyət prinsipləri, səlahiyyət dairəsi və vəzifələri qanunvericilik qaydasında təsbit edilmişdir. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının ümumxalq səsverməsi-referendumu yolu ilə qəbul edilmiş ilk Konstitusiyasına prokurorluqla bağlı 133-cü maddə daxil edilmiş, prokurorluğun cəmiyyətdəki yeri və funksiyaları konkret müəyyən olunmuşdur. Yeri gəlmişkən qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 133-cü maddəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada və hallarda qanunların icra və tətbiq olunmasına nəzarət edir, cinayət işləri başlayır və istintaq aparır, məhkəmədə dövlət ittihamını müdafiə edir, iddia qaldırır, məhkəmə qərarlarından protest verir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü əsasında qəbul edilmiş "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 7 dekabr 1999-cu il tarixli Qanunu qarşıda duran bu və ya digər vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsinə imkan yaratmaqla, prokurorluq orqanlarının daha da demokratikləşdirilməsini, onun qanunçuluğun və insan hüquqlarının aliliyinin real təminatçısına çevrilməsini təmin etmişdir. Ardınca beynəlxalq hüquq normalarına və demokratik prinsiplərə uyğun hazırlanmış "Pro-

kurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Prokurorluq işçilərinin xidməti vəsiqəsi haqqında", "Prokurorluq orqanları işçilərinin fərqlənmə nişanları və xüsusi geyim forması haqqında", "Prokurorluğun rəsmi emblemi haqqında" qanunlarının və digər hüquqi aktların qəbul edilməsi nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi prosesi dövrün tələblərinə uyğun və beynəlxalq standartlara cavab verən səviyyəyə yüksəlmişdir. Ölkədə aparılan hüquqi islahatların nəticəsi kimi, 19 sentyabr 2002-ci il tarixdə qüvvəyə minmiş "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına dəyişikliklər edilməsi haqqında" referendum aktı ilə prokurorluğa qanunvericilik təşəbbüsü hüququnun verilməsi isə dövlətdə və cəmiyyətdə prokurorluğun rolunu daha da artırmışdır. Ümummilli liderimizin dövlətçiliyimizin sütunlarından biri adlandırdığı prokurorluğa diqqət və qayğısı və dəstəyi, eyni zamanda tələbkarlığı nəticəsində prokurorluq orqanları inamla prinsiplial mövqelərini qorumuş, öz potensialını tam həcmdə reallaşdırma bilməmişdir.

Ulu öndərin müəyyən etdiyi strateji inkişaf konsepsiyasını uğurla reallaşdıraraq və yeni müstəvidə inkişaf etdirən dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsinə, xalqın rifahının hərtərəfli yaxşılaşdırılmasına, eləcə də insan hüquqlarının və azadlıqlarının qorunmasına yönələn müdrik siyasəti öz bəhrəsini verməkdədir. Ölkəmizdə aparılan mükəmməl siyasət, ardıcıl və sistemli şəkildə həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar nəticəsində Azərbaycan daha da güclənmiş, beynəlxalq birliyin tamhüquqlu üzvü kimi layiqli yerini tutmuşdur. Sevindirici və qürurvericidir ki, bu gün dövlətimiz hərtərəfli inkişaf yolundadır. Azərbaycan Cənubi Qafqazda öz liderlik mövqeyini ləyaqətlə qoruyub saxlayır. Yeri gəlmişkən vurğulanmalıdır ki, dövlətimizin qüdrətlənməsində və əldə edilən nailiyyətlərdə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycan Mədəniyyət Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın zəngin fəaliyyətinin mühüm rolu və xüsusi əhəmiyyəti olmuşdur.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin mütəmadi olaraq verdiyi səmərəli tövsiyələr və dəyərli göstərişlər əsasında müasir tələblərə uyğun və yüksək intensivliklə davam etdirilən hərtərəfli islahatlar nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin təkmilləşməsi və bunun üçün zəruri normativ-hüquqi bazanın yaradılması, kadrların seçilməsinin yeni mütləqqi formalarının tətbiqi təmin edilmiş, dövlətçiliyin, milli maraqların, insan hüquq və azadlıqlarının etibarlı qorunması, cinayətkarlığa və digər qanun pozuntularına qarşı mübarizə yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdur. Həyata keçirilən mühüm islahatlar, görülən nəhəng işlər sayəsində və təməl prinsiplərin mövcud tələblərlə uzlaşdırılması ilə hazırlanmış hüquqi baza əsasında Azərbaycan Prokurorluğu struktur və mahiyyət baxımından tamamilə yenidən qurularaq yüksək nəzəri bilikli və peşəkar kadrlarla komplektləşdirilməklə, səlahiyyətləri, vəzifələri və fəaliyyəti beynəlxalq standartlara uyğun formalaşdırılmış müasir dövlət təsisatına çevrilmişdir. Qeyd olunmalıdır ki, prokurorluq əməkdaşları öz xidməti vəzifələrini tam məsuliyyətlə, vicdanla və peşəkarlıqla yerinə yetirməklə yanaşı, cəmiyyətdə yüksək insanlıq və əsl vətəndaşlıq nümunəsi göstərirlər. Cinayət hadisələri üzrə istintaqın aparılmasında, cinayətkarların müəyyən edilib məsuliyyətə cəlb olunmasında və layiq olduqları cəzalara məhkum edilməsində prokurorluq, o cümlədən hərbi prokurorluq əməkdaşlarının xidmətləri danılmazdır. Xüsusi vurğulanmalıdır ki, Azərbaycan Prokurorluğu əməkdaşlarının müstəqil dövlətimiz və xalqımız qarşısındakı xidmətlərinə, dövlətçiliyin qorunmasındakı, sabitliyin təmin edilməsindəki, mürəkəb və çoxepizodlu cinayət işlərinin, eləcə də xüsusi təhlükəli dövlət cinayətlərin istintaqının yüksək peşəkarlıqla aparılmasındakı fəaliyyətlərinə cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən dəfələrlə yüksək qiymət verilmiş, orden və medallarla təltif edilmişlər.

Göründüyü kimi, ümummilli liderin hakimiyyətə qayıdışından bu günədək prokurorluğa olan dövlət qayğısı hər zaman hiss edilmiş, bu da prokurorluq işçilərini həvəsləndirməklə bərabər, onların xidməti vəzifələrinin icrası zamanı daha məsuliyyətli olmaları ilə nəticələnmişdir. Prokurorluq əməkdaşları ulu öndər Heydər Əliyevin dəyərli tövsiyələrini hər zaman fəaliyyətlərində rəhbər tutacaq və böyük tarixi şəxsiyyətin ölməz ideyalarına daim sadıq qalacaqlar.

Bəhruz ƏHMƏDOV,
Azərbaycan Respublikası Hərbi
Prokurorluğunun İstintaq İdarəsinin Rəisi,
ədliliyyə polkovniki.

15 iyun 1993-cü il tarixdə xalqımızın təkidli xahişi ilə Azərbaycanda növbəti dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdan dünyaşöhrətli nəhəng siyasətçi, böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən fundamental iqtisadi islahatlar sürətlə qüdrətlənən ölkəmizdə digər sahələrdə, o cümlədən hüquq sahəsində əsaslı islahatların aparılmasına rəvac verdi.

Müstəqilliyin bərpasının ilk illərində ictimai münasibətlərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi yeni qanunların qəbul edilməsini zəruri etsə də, bu prosesin qısa bir zamanda və əlverişli şəraitdə baş tutması mümkün deyildi. Müvəqqəti olaraq əvvəlki qanunlardan istifadə edilməsinə zərurət yaranıdığından, 18 oktyabr 1991-ci il tarixdə qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiyaya aktının 4-cü maddəsində müvafiq qanunlar qəbul ediləndə keçmiş SSRİ qanunlarının respublikanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə zidd olmayan həddə Azərbaycan Respublikasında qüvvəsini saxlamasına dair müddəalar təsbit edilmişdir. Müstəqil Azərbaycanda demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu, o cümlədən ölkəmizin ali qanunu olan Konstitusiyanın qəbul edilməsi və hakimiyyətlərin bölünməsi prinsipinin təsbit olunması, qanunvericilik bazasının müasir tələblərə və beynəlxalq standartlara uyğun təkmilləşdirilməsi, yeni idarəetmə üsullarının bərqərar olması və müvafiq dövlət orqanlarının, o cümlədən prokurorluğun dövrün tələbatına uyğun formalaşdırılması ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə gerçəkləşən genişmiqyaslı nəhəng işlərin sayəsində mümkün olmuşdur. Ulu öndərin 9 avqust 1994-cü il tarixli "Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsi tədbirləri haqqında" Fərmanı bu sahədə reallaşdırılan islahatlarda müstəsna əhəmiyyət kəsb etmişdir. Bu istiqamətdə səmərəli fəaliyyət, o cümlədən qeyd olunan fərmanın uğurlu icrası hüquq-mühafizə orqanlarının cinayətkar təzahürlərə, xüsusən də mütəşəkkil cinayətkarlığa, korrupsiyaya, terrorizmə, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı səfərbər olunması və "cəzanın labüdlüyü" prinsipinin reallaşması ilə nəticələnmişdir. Vurğulanmalıdır ki, məhz dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə müstəqil respublikamızda vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, insanların azad, sər-